№ 71 Ausgabe A.

HOMAN

Bielaruskaja Wilenskaja czasopiś

wychodzić dwa razy u tydzień: u aŭtorki i piatnicy.

Adres redakcii: Wilnia, Zawąlnaja 7.
Adres administracii i ekspedycii: M. Stefanskaja 23.

Cena s pieresyłkaj i dastaŭkaj da chaty.

na 1 hod—4 m. 80 fen., na ½ hodu—2 m. 40 fen., na 3 miesiacy — 1 m. 20 f., na 1 mies. — 40 f.

Cena Abwiestak·

na 4-aj staranie za radok drobnymi literam —25 fen.; drobnyje abwiestki pa 5 fen. za słowa. Abwiestki ab śmierci—60 fen. za liniejku drobn. drukam.

№ 71 (163) **Hod II. Wilnia. 4 wieraśnia 1917 h. Cena 5 fen. (3 kap.)**

Rasiejski paunočny front skranuusia.

3 wieraśnia.

Zachodni teatr.

U časi nawalnicy i pad daždžom artyleryjskaja bitwa krapčela na fronci Flandryi; na inšych adrezkach bajewaja čynnaść słabaja. Na darozi Kambra—Arras adbito sitnaje nastupleńnie anhličan. La chutara Irtbiz učorašniaja zdabyča francuzoŭ značna pamienšała.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Paśla akuratnaj padhatouki niamieckije dywizii 1 wieraśnia pierajšli cieraz Zachodniuju Dźwinu naabapoł Ikskiula. Silnaja artyleryjskaja i minnaja rabota papiaredziła pierachod piachoty, katoraja, paśla karotkich bitw, umacawałasia na paunočnym bierazi raki. Silnymi atakami rasiejcy adkinuty usiudy, dzie jany baranilisia.

Ruch našych wojsk razwiwajecca pawodłuh planu.

Pad naciskam našaho nastupleńnia worahi pakinuli swaje pazycii na zachodzi ad Dźwiny. Našy dywizii atakujuć tamaka tak sama adstupaušych rasiejcou i pasoŭwajucca ŭpiarod.

Hustyje kałonny usich rodau wojsk šybka jduć pa darohach, katoryje wiaduć z Ryhi na pounač.

Padpalenyje wioski i chutary značać darohu adstupajučaho rasiejskaho kryła.

STOKHOLM. (W.T.B.). Orhanizacyjnaja kamisija štokholmskaj socyalistyčnaj konferencii pastanawiła adłažyć konferenciju na nieoznačeny čas.

ŠTOKHOLM. „Now. Wr.» piše ab majučaj adbycca narodzi Kierenskaho z načalnikami armii, ŭ tym liku Karniłowym. Radzicca majuć ab pałažeńni na paŭnočna-zachodnim fronci.

«Rieč» piše, što pierad sazywam ustanoŭčaho sejmu rasiejski ŭrad budzie reorhanizowan i budzie składacca tolki s 5 asob.

U Kijewi adbyłosia sabrańnie staronnikoŭ cara, na katorym było mnoha aficeroŭ hwardzii. Pastanawili uzwiaści na tron w. kn. Michaiła.

U Nižnim-Noŭharodzi i ŭ Kijewi adbyłasia ahulnaja zabastoŭka z wialikimi demonstracijami na wulicach. U Reweli tak sama pačałasia zabastoŭka. Rabotniki zažadali dwajnoj płaty.

S pryčyny niedastačy ŭ Pieciarburzi spažyŭnych praduktoŭ škoły buduć adkryty tolki 15 kastryčnika. Pieciarskije wučeniki, katoryje ŭ hety moment znachodziactać na prawincii, pawinny pastupić u jakuju-kolečy prowincialnuju školu. Adbywajecca ewakuacija na prawinciji pieciarburskaho harnizonu, balnic i wialikich fabryk.

Na mahametanskim kongressi ŭ Kazani była hutarka ab ucisku mahametan tymčasowym uradam. U Siemirečensku zabity 2.000, a wa ŭsim Turkiestanie — kala 50.000 mahametan. Tymčasowy urad zabaraniŭ drukawać sprazdaču ab hetym kongressi. Usie mahametanskije hazety ŭ Rasiei začynieny.

PIECIARBURH (Reŭter). U apaweščeńni z uradowaj krynicy ab kontrrewolucyjnaj zmowi haworycca:

Bolšaja čaść areštoŭ adbyłasia za mežami Pieciauburha. Urad ličyć, što ješče nie para wyjawić imiony areštawanych.

PIECIARBURH. (P.T.A.). Niekrasow, pamočnik maršałka rady ministroŭ, pawedamiŭ hazety, što ab wernaści rewolucii hłaŭnakamandujučaho Korniłowa zusim nielha sumlewacca. Kontrrewolucyonery pamylajucca na-ščot Korniłowa. Trebawańnia Korniłowa ab uzmacawańni ŭ armii dyscypliny čaściu ŭžo spoŭnieny. Ab zamieni Korniłowa inšym hienerałam nia može być nijakaj hutarki.

KOPENHAGA. Korniłoŭ zajawiŭ Kierenskamu, što ŭ prypadku, kali-b tymčasowy ŭrad spoŭniŭ žadańnie rady rab. i sałd. ab skasawańni kary śmierci u armii, jon wyjdzie u adstaŭku.

ŽENIEWA. (Hawas). «Birž Wied.» pišuć, što amerykanski ŭrad, zdawoleny maskoŭskim kongresam, pastanawiŭ pažyčyć Rasiei ješče 5 miljardaŭ na wajnu.

BERLIN. (W.T.B.). Našy padwodnyje łodki iznoŭ zatapili ŭ Atlantyckim akianie i ŭ Anhlickim kanali 17.500 tonn.

Wilnia, 4 wieraśnia.

«Berl. Tagbl.» danosić, što hłaŭnaja kamisija niamieckaho Rejchstagu ŭ toj aŭtorak dalej razhledała sprawu upraŭleńnia Litwoj i Kurlandzijej: Nacyonał-liberały, pastupoŭcy, socyał-demokraty i deputaty centru padali predłažeńnie, pryzywajučy impierskaho kanclera, kab u zaniatych niemcami ziemlach Litwy i Kurlandzii było prawiedzieno ŭ žyćcio narodnaje predstaŭnictwo, katoraje mieło-by wieru ŭsich čaściej nasialeńnia, dy kab było zawiedzieno — naskolki pazwolać wajennyje warunki — cywilnaje upraŭleńnie. Predłažeńnie hetaje było pryniato usimi hałasami.

My bačym u hetym dobruju zapawiedź dla palityčnych ideałoŭ biełaruskaho hramadzianstwa z abodwych bakoŭ wajennaho frontu, katoryje abnimajuć i rešu Biełaruskaj ziamli. Chaj mir pryniasie nam spaŭnieńnie ich!

Sprawa Suchomlinowa.

Sud nad Suchomlinowym adkrywaje niezwyčajna cikawuju stanicu z historyi sučasnaj wajny: jon aświetlaje samy začatak wajny ŭ Rasiei. Woś, što niamieckije hazety prynosiać pawodłuh sprawozdačy «Now. Wr.».

S pakazańnioŭ świedkaŭ wyjaśniajecca, što prykaz ab mobilizacii zapasnych u Rasiei spierša pawinien byŭ abniać tolki pałudziennyje huberni: heta mieło pakazać, što Rasieja hatowa wystupić tolki proci Aŭstryi, majučy peŭnaść u neutralnaści Niamieččyny. Ale wajennaj partyi ŭdałosia dabicca ad tahočasnaho cara Mikałaja, kab mobilizacija była ahulnaja — pa ŭsiej Rasiei. Taki krok byŭ užo jaŭnym wystupleńniem i proci Niamieččyny, byŭ roŭnaznačnym wyzawu ahulna-europejskaj wajny. Na hetym hrunci pry carskim dware uzniałasia baraćba miž partyjami, i partyi mira ŭdałosia ŭrešci namowić byŭšaho cara zahadać spynić mobilizaciju. Mobilizacija tady ŭžo šła poŭnym chodam. Ab jej wiedali ŭ Niamieččynie, i impieratar Wilhelm pasłaŭ caru Mikałaju telehramu, zawierajučy jaho, što ješče čas paprawić strašennaje nieščaście, jakoje hrozić Europie, što nichaj Rasieja strymaje mobilizaciju i raspuścić zapasnych, i miž jeju i Niamieččynaj budzie zachowana staraja družba. Car zhodziŭsia z hetym: jon praz telefon zwiarnuŭsia da Suchomlinowa z zusim wyraznym prykazam admianić mobilizaciju. Sucho-

mlinow abiecaŭsia spoŭnić prykaz, ale, jak jon sam apawiedaje, i nia dumaŭ spaŭniać jaho, ličučy, što taki krok wyzwaŭ-by ŭ Rasiei katastrofu. Na druhi dzień car pytaŭsia u Suchomlinowa, čy prykaz jaho spoŭnien? Suchomlinow pryznajecca, što jon «abałhaŭ cara», kažučy, što ŭsio robicca pawodłuh jaho žadańnia, — a tym časam mobilizacija pasoŭwałasia šybka ŭpiarod. I, widać, wiedaŭ Suchomlinow, što jon robić: wajennaja partyja, bajučysia, što wajny može nia być, napružyła ŭsie siły, kab zmianić pahlad cara na hetu sprawu, i praz niekolki hadzin car užo dziakawaŭ Suchomlinowu za šybkaje i dobraje prawiadzieńnie mobilizacii...

Ciapier možem lohka zrazumieć, čamu rewolucyjny ŭrad Rasiei pastawiŭ sprawu Suchomlinowa ŭ pieršy čarod: jana daje kluč da razwiazki pytańnia, chto najbolš winawat u nieščaści, jakoje pieražywaje Rasieja i ŭsia Europa. My dumajem, što pakazańnia świedkoŭ daduć niezwyčajna bahaty abwinicielny materjał proci całaho radu členaŭ carskaj siamji i wyšejšych čynoŭ hasudarstwa, pawinnych u pralitaj krywi narodu. My dumajem, što sud nad Suchomlinowym — heta pieršy krok da raspłaty narodu s tymi, chto dziela niejkich ciomnych kombinacij wydaŭ miljony ludziej na śmierć, kalectwo, hoład i choład.

«Lietuvos Aidas».

Hetymi dniami wychodzić pieršy numer litoŭskaj hazety «Lietuvos Aidas», dziela litoŭskaho hramadzianstwa staličnaho miesta Biełarusi i Litwy. Tut — usercy našaho kraju—litwiny maciapier swoj hołas naraŭnie z druhimi nacyonalnaściami, i biełarusy, samo saboj razumiejecca, nia chočuć i niamohuć piarečyć im u hetym.

Dla tutejšaho litoŭskaho hramadzianstwa čas, kali jano nia mieło swajho drukawanaho orhana, byŭ wielmi krytyčny: za hety čas hramadzkaja dumka nie mahła wyjaŭlacca adkryta i ŭ poŭnaj miery, a heta dawało hrunt dziela roznych nieabasnowanych pierasudoŭ, dziela biezadkaznych zajaŭ, palityčnych spekulacij i. t. p. Ciapier litoŭskaje hramadzianstwo budzie mieć mahčymaść jasna skazać sabie i druhim, čaho jamu treba, čaho jano choče i jak manicca ustroić swaju dolu i dolu swajej ziamli.

Biełaruś liŝnie krepka zwiazana z Litwoj, kab my mahli nie ahledacca na toje, što robicca u litwinoŭ. Čym lepiej budzie orhanizowan litoŭski narod, tym wialikšaja budzie jaho adpornaja siła, tym lepiej zdaleje jon naładzić swajo žyćcio na rodnaj ziamli.

My ščyra žadajem hetaho bratom-litwinom. My, biełarusy, nikoli nie wyjaŭlali prahawitaści na ziemli, dzie žywuć litwiny, dzie žwinić litoŭskaja mowa. I my wierym, što litoŭski narod u swaim całym hetak sama spahadliwa budzie adnasicca da biełaruskaho narodu, što abodwa bratnije narody, katorych dzielić ich jazyk, zdalejuć ustanawić dobraje, susiedzctwo.

Nichaj že nowy orhan litoŭskaho hramadzianstwa służyć dziela wyražeńnia tej zdarowaj hramadzkaj dumki, katoraja staić na hrunci sprawiadliwaści i pašany ŭsich nacyonalnaściej kraju, na asnowie pryncypa suum cuique (kožnamu swajo).

U Wilni i wakolicach.

—*—

× **Miestowaja 6% pazyka.** Summy, katoryje u swaim časi byli zapłočeny tutejšym hramadzianstwam, jak nadzwyčajny padatak, ciapier zaličajucca na 6-pracentnuju miestowuju pazyku. Usie asoby, zapłaciŭšyje jakuju-kolečy summu, pryzywajucca ad 10 wieraśnia hetaho hodu ŭ Stadtkreisamtskasse ŭziać oblihacii, katoryje buduć wydawać na 50, 100, 500, i 1000 rub.

× **Wydača spažyŭnych praduktoŭ.** Usie žychary, katoryje nie zapisalisia ŭ jakuju—koleču straŭniu, pawinny zapisacca nie paźniej 20 wieraśnia, kab atrymliwać spažyŭnyje pradukty (muku, krupy i. t. d.), u adnym z nižejpisanych miejsc:

W. Pahulanka	17—	miest.	krama	№	10
Wilenskaja	25—	„	„	„	1
Sw. Jana	23—	„	„	„	33
Zamkowaja	20a—	„	„	„	8
Suboč	12—	„	„	„	30
Sw. Jurski	41—	„	„	„	26

Chto nie zapišecca da 10 kastryčnika, toj hublaje prawo atrymliwać pradukty.

× **«Chryščeńnie małaka».** Na handlarku z Žydoŭskaj wul. Belu Turec za „chryščeńnie" małaka nałožen štraf hrašmi.

× **U akružnym sudzie.** Sielanie Sadoŭski i Šulski za kražu bulby u sielanki Aleny Šulskaj byli addadzieny pad sud. Jany apraŭdany.

Handlar Izaak Gatelmann atrymaŭ ad handlara Jakobsona 10.000 marak dziela zamieny na rasiejskije rubli. Jon zajawiŭ, što hetyje hrošy zhubiŭ. Na sudzie nielha było dawiaści, što jon choče ašukać Jakobsona, i jaho apraŭdali

19-hadowy Francišk Statkiewič i 18-hadowy Marjan Maciewič, praz sałamianuju strechu zaleźli ŭ načy ŭ chatu Michała Zawadzkaho ŭ Dabowaj, padbrodzkaho pawietu, hrożbami prymusili haspadara maŭčać i zabrali muku, masło, jajkie i chleb. Za kražu z uzłomam i za hroźbu winawajcoŭ zasudzili kožnaho na hod u papraŭčy wastroch.

× **Prapali biaz wieści:** 4-hadowy Heniuś Narkiewič, s Karečynskaho zawułka (kala Kalwaryjskaj) 2, d. Łukaŝewiča, i 22-hadowy Wacław Dudkow, nie pry rozumie, z Bystryckaj 33, 1.

× **Uciokšyj koń.** 27 žniŭnia u sapiornyje kazarmy prybiŭsia sielanski koń-kaštan s karotkaj hrywaj.

× **Temperatura.** Najwyszejszaja i najniżejszaja temperatura za aposznije dni była pawodłuh Celsija):

	najwysz.	najniž.
29—30	+ 21,5°	+ 14,5°
30—31	+ 17,5°	+ 8,5°
31— 1	+ 21°	+ 13,°
1— 2	+ 19°	+ 10°

Z USIAHO KRAJU.

Moratoryum dla wekseloŭ i čekoŭ

Termin dla wekseloŭ i čekoŭ pradoŭžen da 31 śniežnia 1917 h.

Ačystka ad wošy.

Ab razmierach zmahańnia niamieckaj ułaści z wošami možna sudzić pawodłuh taho, čto tolki ŭ miežach wajennaho, upraŭleńnia Litaŭen jošć 98 punktoŭ dziela ačystki ad wošy i ładzicca ješče 36 U dzień na ŭsich punktach ačyščajucca ad wošy kala 40.000 duš.

BIEŁASTOK. U swajej padarožy pa našym kraju siudy zajechali 10 niamieckich žurnalistoŭ i ahledali miesto.

Na Lipowaj wulicy wykryta patajnaja myławarnia.

BIEŁASTOK. 26 žniŭnia Biełastok spraŭlaŭ druhuju hadaŭščynu adchodu rasiejcoŭ.

Etapny inspektar, heneral bar. v. Zekkendorff, pakidaje swajo stanowišče.

PIESKI. 26 žniŭnia tut pry wialikim natoŭpie ludziej adprawiŭ prawasłaŭnuju imšu i sakramenty prawasłaŭny świaščenik z Wilni.

24 i 25 toj že świaščenik dziela tej že mety jeździŭ u Waŭkawysk.

RUDZIEWIČY. Za zabojstwo niamieckaho saldata adzin sielanin zasudžen na śmierć. Kara spoŭniena.

HORNY, Hrodziensk. paw. U tutejšych wakolicach wyras ściebiel žyta z 10 kałasami.

LIDA. Tut na karotki čas adkryta niamieckaja wajennaja wystaŭka.

KOŬNA. Siudy pryjechali z Olity na samachodach 10 deputatoŭ pruskaho sejmu ahledać miesto.

Nižnije Šancy, pod Koŭnaj. Adkryty tut u kancy maja taho hodu młyn dziela mliwa kaściej daŭ dahetul kala 154,000 kil. tłustaści, 387.000 kil. kaścianoj muki i kala 2 miljonaŭ kil. kaścianych apiłkoŭ.

ABELI. Jan Gilis, 15 hadoŭ, padpaliŭ dwor sielanina Wasileŭskaho za toje, što apošni zław ŭ jaho pry kražy jabłykoŭ i pabiŭ za heta. Kowienski akružny sud, prynimajučy pad uwahu nialetnaść winawajcy, zasudziŭ jaho tolki na 3 hady ŭ wastroh, chacia za sumysny padpał pawodłuh niamieckich wajennych zakonaŭ wypadaje kara śmierci.

WISNIKIŠKI, Syłgudyšskaho paw. U marcy hetaho hodu tut abrabawali

Duchounyje pieśni.

(Hladzi u № 66—70 «Homana»).

Starcy.

Lepšym typam pastajannaho starca, jaki dahetul žywie ŭ majej pamiaci, byŭ «Symon ślapy», jaki pajaŭlaŭsia ŭ našaj wioscy dwa-try razy ŭ hod. Wysoki, krychu zhorbleny pad cižaram zaplečnaho katula, s šyrokimi plečami i hrudźmi, s tonkimi, raskidzistymi nahami, Symon rabiŭ ŭłaściwaje jamu ŭražeńnie ješče zdaloka. Pry blizkim razhladzie Symona, hetaje ŭražeńnie umacowywałosia: dziakujučy biazzmiennaj i letam i zimoj wostrawierchaj «abławusie» dawoli wysoki rost jaho ješče bolej wyšeŭ; kali Symon abnažaŭ swaju ryžewatuju s pabiełaj haławu, to nia mieniej rostu ŭražaŭ jaho wysoki pamorščeny łob i pad im dźwie wačawyje jaminy z nieatkrywajučymisia pawiekami biaz wiejek. Wysoki, zawostreny nos z horbam na rabym matowym twaru, dy špakawataja rusaja barodka, klinam upiraŭšajasia ŭ hrudzi, dawieršali pieršaje ŭražeńnie.

Dziela ssypki atrymliwanaho zbožža Symon nasiŭ za plečami krepki pałatniany chatul, u šyrki i doŭžki roŭny jaho krepkim plečam. Apryč hetaho chatula, Symon nasiŭ pad abodwymi pachami pa torbie. Časam letam Symon nasiŭ u rukach niewialičkuju karzinačku dla jajek, sulejku z wadoj i zapasnyje łapci, prywiešenyje da adnej s torb.

Puha Symonawa składałasia z hładkaj pałki capieliny, aršyny dwa doŭhaj, s prywiazanaj da jaje wiaroŭkaj sažni na try doŭhaj. Kali Symon byŭ u darozi, abo baspiečen ad sabak, złoženaja wiaroŭka zatykałasia pad pojas, abo baŭtałasia na pałcy, na jakuju Symon zaŭsiody apiraŭsia. Prachodziačy mima sabak i ŭchodziačy ŭ wiosku Symon raspuskaŭ wiaroŭku, trymajučy puhu na pahatowie, ale puskaŭ jaje ŭ chod u samym pilnym tolki zdareńni, pryčym naraŭnie s sabakami dastawałosia časam i dakučliwym «błaznam» — za što baćki nia wielmi narakali na karystaŭšahosia pašanaj Symona. Dakančali ŭbor Symonaŭ ahulnaja ŭ witebskich biełarusaŭ skuranaja kalita, nožyk i hrebianiok na pojasie.

Budučy ślapym, Symon nikoli nie razłučaŭsia s pawadyrom, jaki niemal zaŭsiody nasiŭ takije-ž torby i puhu. Pawadyrami Symonawymi bywali roznyje asoby: dzieci ad 9 da 12 hadoŭ, widuščyje kaleki i redka kabiety, katorych Symon widočna niedalubliwaŭ. Na jakich warunkach schadziŭsia sa swaimi pawadyrami — ja nia ŭmieju adkazać ciapier: wiedaju tolki, što jany zmienialisia dawoli časta i pamiataju horkije narekańnia Symonawy na hetki parad rečej: «adukuješ jaho (pawadyra), jak dobraho, a jon kinieć ciabie, dyj chwastom nakryjecca!» Zazwyčaj pawadyr išoŭ spieradu, a Symon kročyŭ za im kroki za try, trymajučysia za «matyrok», adnym kancom prywiazany da pawadyrskaj zapasowaj torby. Apryč pawadyrstwa na pamočniku ležała pawinnaść pamahać u śpiewach, pryčym jon zaŭsiody piejaŭ oktawaj wyšej i unison s Symonam. Jak tolki Symon stanawiŭsia na «służbu» (maleńnie), pawadyr braŭ miejsco popleč, najčaściej z lewaho boku. Abodwy jany wyrazna chryścilisia, składali nakryž ruki na puhi-kijki, i Symon mocnym barytonam, zaŭsiody krychu ŭ nos, pačynaŭ piejać stareckije pieśni.

Kali Symon prychodziŭ u stasoŭny čas, to, paśla adpačynku i pasiłkawańnia strawaj, haspadary prasili jaho saśpiewać Łazara, zrabić pamin pa rodnych, abo pamalicca za uradžaj i prypłod skaciny. Achwotna i biezadkładna Symon braŭsia za «służabku». Tut jon stanawiŭsia na nohi, składaŭ nakryž ruki na puhu i prystupaŭ da śpiewańnia ŭstupnaho śpiewu. Paminaŭšyje dyktawali imiony z dadatkam ad siabie zwykłaho tekstu. Skolki-by ni dyktawałosia imion, Symon adpiewaŭ kožnaje z ich asobna, ciarpliwa nažydajučy dalejšaho ciahu dyktoŭki, spyniaŭšajsia pry spaminańni imion i dziela taho, što abyčaj, zrešta dawoli redki, wymahaŭ, kab paminalščyk žwaŭ štoniebudź łasaje — adkusywajučy kawałak pry kožnym imieni. U časie kirmašowaho paminańnia hetkim łasym kawałkam bywaŭ piernik, ahryzak jakoha, razam z inšymi darami, pastupaŭ na zapłatu starcu za paminańnie

troch żydoŭ na darozi sielanie Askin i Mieln:kas, katoryje za heta zasudżeny: pieršy—na 1 hod, a druhi na 9 m. u paprаučy wastroh.

MAKOWO, pad Suwałkami. 25 žniŭnia 15-hadowaja Alena i 7-hadowaja Maryja Trybulis znajšli na baćkawaj požni ručnuju hranatu. Jany zabaŭlalisia jeju ažno datul, pakul jana nie ŭzarwałasia. Alena zabita na śmierć, Maryja ciažka raniena.

ŁOWOČY, kala Punksa. Na syna handlara Saŭkoŭskaho, načewaŭšaho ŭ humnie majučy pry sabie hrošy dziela raspłaty z rabotnikami, u načy napaŭ chłopiec Rakowicki pad maskaj „čornaj kabiety", maniučysia jaho abrabawać. Napaść nie ŭdałasia, i „čornaja kabieta" była zasudžena na 6 mies. u wastroh.

GROBIN. Handlar Lejba B. ukraŭ s synagogi roznyje rečy, patrebnyje da nabaženstwa. Libaŭskamu akružnamu sudy, razbirajučy hetu sprawu, pryšłosia razwiazać pryncypialnaje pytańnie: čy rasiejski sudowy statut z 22 marca 1903 hodu ličyć synagogu za światyniu i čy ŭ hetym prypadku było pasiahańnie na światyniu, čy nie. Sud pryznaŭ, što rasiejskije zakony pad słowam „światynia" pryznajuć tolki chryścijanskije światyni, i z hetaj pryčyny zasudziŭ Lejbu B. tolki na 1 hod u wastroh.

WIESTKI Z RASIEI.

ŠTOKHOLM. Zjezd u Tomsku pryniaŭ rezoluciju ab aŭtonomii Sibiru.

Korniłow zahadaŭ, kab za hrabiežstwo, razruchi, dezerterstwo i niesłuchmianaść rasstreliwali biez wajennaho suda. Za pieršy dzień paśla hetaho zahadu rasstrelali takim paradkam 214 duš. Pieciarburskaja ŗrada rab. i sałd. pratestawała proci hetaho zahadu i trebuje admianić jaho.

Pažary ŭ Pieciarburzi iznoŭ niezwyčajna uzraśli.

Tymčasowy ŭrad pawiedamiŭ členaŭ carskaj siamji, što ustanoŭčy sejm, zdajecca pastanowić wysłać siamju Romanowych z Rasiei.

«Naša Žiźń» piše:

«Nichaj našy sajužniki wiedajuć, što rasiejskaja demokracija stanoŭča žadaje pierehladu ŭsich umoŭ, zroblenych miž Rasiejej i imi. My trebujem enerhičnaho pačatku padhatoŭki mirnych pierehaworaŭ.

ŠTOKHOLM. Nacyonalny kongress u Maskwie zhodziŭsia s pierawozkaj cara ŭ Tobolsk. Usie členy carskaj siamji hublajuć prawo wybaroŭ. Siemja Romanowych budzie astawacca pad apiekaj senatu.

KOPENHAGA. «Utro Rasiei» piše, što tymčasowy ŭrad pastanawiŭ raspuścić dumu.

ŠTOKHOLM. Tymčasowy urad wiarnuŭ karu śmierci, skasawaŭ zakon ab swabodzi schodak.

Rasiejskije palityčnyje emihranty nia tolki z Niamieččyny, ale i z Inšych staron nie majuć prawa wiarnucca ŭ Rasieju.

PIECIARBURH (P.T.A.). Pa zahadu tymčasowaho ŭradu kabiet dapuskajuć na ŭsie stanowiščy narаŭnie z mužčynami.

ŠTOKHOLM. U Pieciarburzi na Wybarskaj staranie uznialisia razruchi. Adzin maskoŭski połk wiarnuŭ ład.

Rasiejskim wojskam zahadano nadalej u prypadku razruchoŭ nie strelać u pawietre, a prosta ŭ demonstratoŭ.

MASKWA. Načalnik wajennaho okruha u adnym prykazie kaže:

«Harnizony Nižniaho - Noŭharada, Lipiecka i inšych miest dajuć posłuch ahitacii ciomnych sił. Uradowyje ustanowy ŭziaty šturmam. Pry hetym sałdaty rabawali i čynili gwałty. Ja byŭ prymušen baranić wolu pry pomačy harmat. Ja biez miłaserdzia siłaju zatušyŭ kontrrewoluciju ŭ Nižnim-Noŭharadzi. Styd i hańba zdrajcam!»

KOPENHAGA. Staronniki kontr-rewolucii wiaduć šyrokuju ahitaciju ŭ armii i miž sielanami za ŭstrojstwo żydoŭskaho pahromu. Z adnaho boku kažuć, bytcym žydy chočuć zrabić separatny mir z Niamieččynaj; z druhoha boku ludzi, prykidywajučysia staronnikami Lenina, puskajuć čutki, bytcym žydy—za wajnu i proci mira.

ŠTOKHOLM. Pieciarburskaja socyalistyčnaja hazeta drukuje piśmo s frontu, ŭ katorym haworycca:

«Aficery horača witajuć skasawańnie sałdackich kamisij. Jany kažuć: «Ciapier iznoŭ budziem razdawać apleuchi!»

HELSINGFORS. (Reŭter). Rasiejskaje wojsko, zaniaŭšy gmach sejmu, nie puściło tudy deputatoŭ. 79 deputatoŭ-socyalistoŭ sabralisia ŭ druhim pamieščeńnie i pryniali pierewahaj 44 proci 35 hałasoŭ rezoluciju, što zasiedańnie sejmu adbyłosia zakonna.

PIECIARBURH. U Helsingforsi pa zahadu Kierenskaho było areštowano 500 asob, u tym liku druhi maršałak raspuščenaho sejmu. Socyalisty zajawili, što na gwałt jany adkažuć gwałtam.

ŠTOKHOLM. Finlandzki senat manicca reorhanizawać paliciju i trebuje ad hienerał-hubernatara zawiereńnia, što rasiejskaje wojsko nia budzie miešacca ŭ čynnaści palicii. Adnak, Stachowič zajawiŭ što rasiejski ŭrad nie pryznaje asobnaj finlandzkaj palicii i nie dapuścić orhanizacii jaje.

MASKWA. (P.T.A.). Ad imi radu demakratyčnych orhanizacij Čcheidze pračytaŭ zajawu, što tolki rewolucyjnaja demokracija adrodzić armiju i staronku i wyratuje wolu i rewoluciju. Jon žadaŭ prawiadzieńnia ziamielnaj reformy i prawa samaapredzialeńnia narodaŭ.

Gučkow adznačyŭ niebaspieku ad razhromu rasiejskaj armii.

Sulgin pratestawaŭ proci separatyzmu niekatorych kruhoŭ ukrainskaho hramadzianstwa.

Makiakow skazaŭ, što jon sumlewajecca, čy uradu ŭdasсca prawiaści swaju prahramu.

Breško-Breškoŭskaja — «babka rasiejskaj rewolucii» hetak sama skazała pramowu, katoraja była horača witana.

Kn. Krapotkin wyskazaŭ swoj strach pierad pabiedaj Niamieččyny i žadaŭ abjaŭleńnia ŭ Rasiei federacyjnaj respubliki.

Plechanow pratestawaŭ proci abwinieńnia rasiejskaj demokacii, bytcym jana choče separatnaho mira z Niamieččyaj.

LONDON. «Times» danosić z Maskwy:

Pastupki na kongressie rady rab. i sałd. pazbaŭlajuć wiery, što kongress palepšyć pałažeńnie. Kali Korniłow uzyšoŭ na trybunu, dyk bolšaja čaść členaŭ kongressu padniałasia sa swaich miejsc, witajučy jaho, a členy rady rab. i sałd., u tym liku sałdaty, moŭčsiadzieli.

MAŚKWA. Impierski kongress zakončyŭsia pramowaj Kierenskaho, katory skazaŭ, što tymčasowy ŭrad budzie baranić rewoluciju i nie dapuścić kontrrewolucii. Tymčasowy ŭrad zdawolen rezultatami kongressu.

Korniłowu dadzieny paŭnamočča hłaŭnakamandujučaho ŭsiemi suchaputnymi i marskimi siłami.

ŠTOKHOLM. Paśla kanca nacyonalnaho kongressu ŭ Maskwie astalisia členy pieršych čatyroch dum i deputaty rad rab. i sałd. Panuje pierakonańnie, što ŭrad Kierenskaho nie zdaleje sprawicca s ciažkaj zadačaj. Bajacca iznoŭ pabočnaho prawicielstwa. Predstaŭniki palakoŭ niezdawoleny Kierenskim zatoje, što jon u swajej pramowie nie ŭspamianuŭ ab Polščy.

LONDON. S Pieciarburha danosiać: Miž Korniłowym i Kierenskim uzniałasia niazhoda. Lewyje partyi niezdawoleny teatralnymi abstawinami ŭjezdu Korniłowa ŭ Maskwu, napaminaŭšaho tradycyjnyje ŭjezdy cara.

MASKWA (P.T.A.). Tut sabraŭsia pieršy za apošnije 300 hadoŭ carkoŭny sabor. Apryč wializarnaj massy świaščenikoŭ i świeckich asob zjechałosia 110 biskupoŭ. Sabor budzie trywać 4 miesiacy. Jaho prahrama: pytańnia s carkoŭnaho prawa i ab dogmatach; paradak naznačeńnia świaščenikoŭ; adnosiny miž cerkwaj i hasudarstwam.

ŠTOKHOLM. Ukrainskaje biuro apawieščaje:

S pryčyny biezładždzia na sibirskaj čyhuncy Rasieja astajecca biez herbaty, što budzie asabliwa ciažka zimoj.

KIJEU. Winničenko, hаława ukrainskaho ministerstwa, wyjšoŭ u adstaŭku. Jaho miejsco zaniaŭ socyalist Rekcew(?).

PIECIARBURH S pryčyny uzrywu wahona z amunicijej na stancii ŭ Kazani uzniaŭsia wializarny pažar. U časi pažaru čerń rabawała kramy i składy. Mnoha achwiar, u tym liku hienera łhubernatar Linnickij.

Apryč zwykłych stareckich śpiewoŭ Symon čyniŭ pa prośbie i na žadańnie miłaściŭcoŭ śpiewanyje malitoŭki a) ab zdaroŭi žycharoŭ — «Ad ručak łamaty, ad serca suchaty, ad wočak ślepaty», b) ab uradžai i pładawitaści skaciny: «Znispašli, Bože, dastatak wa ŭsim žyćci: ŭ chlebi sparadžeńnie, a ŭ statku prybaŭleńnie, a ŭ ptastwi nieŭmaleńnie», i c) ab pomści Božaj na złośnikoŭ doma: «Kab i had udawiŭsia, kab i nachryć utapiŭsia». Tut Symon zachodziŭ časam wielmi daloka, dziakujučy bahactwu praklonaŭ u biełaruskaj mowie i dziakujučy wyzwanaj patrebnaści u ich.

Symon ślapyj—zaŭsiody lubyj starec, prychod jaho—zaŭsiody ŭčasny, śpiewy jaho zaŭsiody dorahi, pa dušy słuchačom. Praŭda, jany nie ŭwaskrešajuć užo ŭ pamiaci słuchačoŭ rodnaj staraświetčyny žyćcia dalokich dziadoŭ, a zwodziacca da wuzkaho zmiestu, što hore bahatym, zabyŭšym Boha i mienšych swaich bratoŭ biazchlebnikoŭ. Ale jany ŭ toj-že čas tradycyjnyje: toj že śpieŭ i pamin słuchali dziady, i baćki i sycili imi swaje dušy.

Da ŭsiaho Symon adnasiŭsia biezpryčasna. Jadynaj pasłuhaj Symona u siamiejnych sprawach možna ličyć scichamirywańnie dziaciej. Kali dzieci wyjšli z bajaźliwaj słuchmianaści roznym «wowam», dy «mumam», matki pužajuć ich torbaj Symona, katory «siłajeć puhaj rebiat dyj kładzieć u torbu». Wiedajučy heta, Symon miž inšym spytaje: «a ci nima ŭ was jakich niebudź ahłašonnikoŭ ci duronikoŭ? Kali jość, dyk padawajcie mnie ich u torbu, kab baćku z matkaj słuchali». — «Nie, Symon, pierš byli i scichamiru na ich nie było nijakaho, a ciapieraćka ŭsie rachmanymi stali», — adkazywaje maci. Wiedama, što ahłašonniki i duroniki, daŭnym daŭno daŭšyje strykača u kuty, čujuć hutarku Symonawu i sa swaich sukromnych miejsc bačuć torbu i puhu jaho. A hetaho hodzi, kab paśla scichamirywać «biazurych» rebiat adnym symonawym imiem. Nawat pry hetkaj kamičnaj sceni twar Symonawy nawat ni na adzin mih nie azaraŭsia uśmieškaj, jak i pry ŭsiakich inšych wiasiołych scenach i zdareńniach.

Pry budnym, zwyčajnym chodzie žyćcia, Symon letam zatrymliwajecca i plaje pad wuhławym waknom s panadworku, a zimoj u chaci, krychu z boku ad jadzinych uchodnych dźwiarej, zazwyčaj biez šapki i zaŭsiody stojučy, pry ŭsich swaich torbach. Končyŭšy pryzyŭny śpieŭ i prywitaŭšysia z haspadarami biazzmienna adnymi i tymi-ž słowami «dobry dzień dobrym ludziom», — Symon prysiadaje abo na zawalincy, abo na kancy łaŭki. Tut jon atrymliwaje dar, tut jamu padnosicca strawa. Na kirmašach i festach Symon, jak i inšyje starcy, sidzić na ablubawanym z hodu ŭ hod adnym i tymsamym miejscy, biez šapki, i padnimajecca na nohi tolki dla adpraŭleńnia «służabki», abo kali nadajeli siedni.

Choć sotni Symonaŭ schodziacca na kirmašy i festy, ale jany nia lubiać zachadzić u światyni i nawat rassadžywajucca wodal ad carkwiej i kaściołaŭ. Symony ŭważliwa staroniacca także ad čynoŭnickich i panskich dwaroŭ i padàčak, wybirajuć sielanskije chaty, wolučy adtul skromnuju miłaścinku Chrystowuju. U sielanskaj chaci starec časta ždany hość, patrebny čeławiek; tut i sam jon čuje, što prynosić karyść, wiedaje, što biare dar nie darma, a za pracu.

Biełaruski sielanin ličyć, što carkoŭnaja abo kaścielnaja adprawa lišnie hramadzkaja, što asabista na jaho dolu z ahulnaj malitwy prychodzicca wielmi mała. Hetu niestaču papaŭniajuć Symony, abo lepiej—«kirmašowyje starcy» za niewysokuju stasunkowa płatu. Ot u značnaj miery taja pryčyna, katoraja pryciahaje «kirmašowych starcoŭ» na kirmašy i festy. Treba skazać, što ni wodzin z ich nie stracić času darma, nia pojdzie s kirmašu s pustoj torbaj.

Praŭdziwyje Symony pamiž kirmašowych starcoŭ stanowiać nikły prapracent, dy jany mała pa mału saŭsim zanikajuć, bo sučasnaje žyćcio nie wysuwaje ŭžo Symonaŭ, jakimi ich znawali 30—40 let tamu nazad. Na zmienu pawažanaho Symona wyrynajuć starcy s soramnym swaim prošłym i nia mieniej soramnaj ciapierašnaściu, i jany nie majuć narodnaj prychilnaści.

M. Nikiforoŭski.

(K a n i e c).

APARANDA. Porcija chleba ŭ Pieciarburzi pamienšena. Žduć dalejšaho pamienšeńnia. Heta tłumačycca nieŭradžajem nad Wołhaj.

Z usiaho świetu.

ŠTOKHOLM. Tutejšyje socyalistyčnyje kruhi ličać, što adkład tutejšaj konferencii na nieaznačeny čas — heta rezultat londonskaj konferencii. Adnak, oficyalna konferencija ješče nie adłožena.

AMSTERDAM. U swaim adkazi na mirnuju notu Papieža amerykanski ŭrad, miž inšym, kaže:

Meta hetaj wajny — wyzwalić narody świetu ad hroznaj wialikaj wajennaj dzieržawy. Heta siła — nie niamiecki narod, a biezmiłasernyje waładary niamieckaho narodu. Spoŭnič predłažeńnie papieža ab zamireńni z hetymi waładarami — heta značyć dać im mahčymaść nabracca nowych sił dziela pradoŭžeńnia ich palityki. Heta značyć wydać (?)nowanaradziŭšujusia Rasieju nieminučaj kontrrewolucii. Amerykanski narod paciarpieŭ niepierenasimuju abidu ad niamieckaho uradu i nia choče mścicca na niamieckim narodzi, katory wladzie hetu wajnu nie pa swajej achwoci i šmat ad jaje wyciarpieŭ. Mir pawinien być asnowan na prawie narodaŭ, a nie na prawie ŭradoŭ».

RYM (Reŭter). U Watykanskich kruhach kažuć, što Papież budzie ždać adkazoŭ usich wajujučych staron na swaje mirnaje predłažeńnie, a paśla apublikuje nowuju notu, starajučysia pahadzić adkazy wajujučych staron, dy hetak stanuć na hrunci praktyčnaj palityki.

LONDON. Kamisija kongressa prafesyonalnych sajuzoŭ u Blekpulu predłažyła wyskazać enerhičny pratest proci zabarony anhliickaho ŭradu jechać u Stokholm.

PORTSMUT. Zabaronienaja anhlickim uradam konferencija anhlickaj rady rab. i sałd., naznačenaja ŭ Saŭzemtonie, adbyłasia tut. Pastanoŭleno enerhična pracawać dziela adbudowy rad rab. i sałd. u Anhlii. Adznačen silny ruch miž anhlickimi rabotnikami. U Wuličy, Bratfordzi, Krajtonie i inšych miestoch adbylisia mityngi dziela pratestu proci niawydačy uradam pašpartoŭ na padarožu ŭ Štokholm. Žduć zabastoŭki londonskich partowych rabotnikoŭ, katoryje pry prajeździ Llojda Džordža ŭ parlament spatkali jaho «kaciačaj muzykaj».

LONDON «Times» drukuje deklaraciju 27 asob, u tym liku 6 peroŭ i 6 členaŭ nižniaj pałaty, katoryje zajaŭlajuć, što wystupajuć s konserwatyŭnaj partyi i orhanizujuć nowuju nacyonalnuju partyju. Prahrama jaje — wajna da akančacielnaj pabiedy, baraćba proci baraćby miž rabotnikami i haspadarami ich.

CURYCH. Rabotniki i drobnyje čynoŭniki ŭsiaje Šwejcaryi pastanawili zrabić ahulnuju adnadnieŭnuju zabastoŭku dziela pratestu proci niedastačy spažyŭnych praduktoŭ i ŭsich bied ad wajny.

LUGANO. U Turynie wielmi surjoznaje pałažeńnie: ŭ horadzi nima muki. Spadziajucca nadta surjoznych prypadkoŭ.

PARYŽ. Minister unutrenych spraŭ, Malwi, wyjšoŭ u adstaŭku s pryčyny abureńnia hramadzianstwa, wyzwanaho tajomnaj śmierciu ŭ wastrozi wydaŭca anarchistyčnaj hazety «Bonnet Rouge».

ŠTOKHOLM. Socyalisty Korei pasłali telehramu proci gwałtoŭ Japonii nad korejskim narodam. Telehrama žadaje, kab była wierniena niezaležnaść Korei.

WIENA. Oficyoznaja «Wiener Ztg.» drukuje spis ministroŭ nowaho gabinetu. Nowy gabinet — nie partyjnyj, a čynoŭnicki. Jaho zadača — wiaści tolki biahučyje sprawy. Prahrama gabinetu: padhatoŭka pierachodu ad wajenna-ekonomičnaho žyćcia da normalnych warunkoŭ, reforma konstytucii zhodnie z wymohami času i razwićcie nacyonalnaj aŭtonomii na asnowie roŭnapraŭnaści narodaŭ pry zdawoleńni ahulnadzieržaŭnych interesoŭ.

OTAWA (Reŭter). Zakon ab prymusowaj wajennaj słužbie ŭ Kanadzie ŭstupiŭ u siłu.

TEŁEHRAMY.

Niamieckije apawieščeńnia.

31.VIII. Zachodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi pad wiečar krapčeŭ ahoń miž Izer i Lis. Uziaty pałonnyje. U Artua, na poŭnačy ad Lens, miejscowyje bitwy. Na pałydziennym zachodzi ad Le Katle ŭziaty čyślenyje pałonnyje.

Front niamieckaho Naślednika: Pad Werdenam, naabapoł Maasu, silnaja artyleryjskaja bitwa.

Uschodni teatr.

Front Leopolda Bawarskaho: Na paŭnočnym uschodzi ad Dźwinska, pry Iłłukšcie i kala woziera Narač adbity nastupleńnia rasiejskich wojsk.

Makiedonski front: Pry Dabrapoli— serbskije, a la Dojrana—anhlickije atrady abity s ciažkimi stratami.

1.IX. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: U Flandryi silny ahoń na diunach i naabapoł Ipra. U Artua — ahoń ad kanału Labasse da pałudziennaho bieraha Skarp.

Front niamieckaho Naślednika: La chutara Irtbiz francuzy paśla silnaj padhatoŭki ahniom atakawali wialikimi siłami. Pačatkowyje ich ŭdačy zništoženy kontratakaj. My ŭziali mnoha pałonnych. Pad Werdenam ahoń iznoŭ krapčeŭ u wiečary.

Uschodni teatr:

Front Ruprechta Bawarskaho: Na Dźwinie, la Iłłukšta, Smarhoni i Baranawič bajewaja čynnaść žywiejša, čym zwyčajna. Na poŭnačy ad čyhunki Kowel-Łuck uziaty pałonnyje. La Tarnopola i Husiatyna rasiejskije atrady adbity štykami.

Front Makenzena: Na poŭnačy ad Fokšan niamieckije wojski wykinuli rumynoŭ z adnej hornaj pazycii. Pry Maksineni, na nižnim Sereci, niamieckije i baŭharskije wojski ŭwarwalisia na rasiejskije pazycii i pierekałoli harnizon.

Makiedonski front: Pry Parałowie adbity italjancy, pry Dobropolju—serby, na zachodzi ad Wardaru — francuzy.

2.IX. Zachodni teatr.

Front Ruprechta Bawarskaho: Na fronci Flandryi bitwa krapčeła ŭ dzień i ŭ nacy. Na zachodzi ad Lafer uziaty pałonnyje.

Front niamieckaho Naślednika: Pry Alleman uziaty pałonnyje. Na chrybcie Šmen de Dam, la chutara Irtbiz, čaść našych piarednich linij astałasia ŭ rukach francuzoŭ.

Rotmistr bar. v. Richthofen dajšoŭ 60-aj pabiedy na pawietry.

Uschodni teatr:

Front Leopolda Bawarskaho: Uzdoŭž Dźwiny, la Smarhoni i Baranawič ahoń krapčeŭ.

Na pałudziennym uschodzi ad Ryhi, pad Frydrychštadtam i Iłłukštam my wiali udačnyje operacii.

Na zachodzi ad Łucka uziaty pałonnyje i dabyča.

Front Makienzena: Wostryje ataki worahoŭ na paŭnočnym zachodzi ad Fokšan adbity sa stratami.

Makiedońskі front: La Manastyra francuskije ataki, wiedzienyje wialikimi siłami, paśla pačatkowych udač, adbity. Uwarwaŭšyjesia ŭ boŭharskije akopy worahi pierabity abo ŭziaty ŭ pałon.

---o---

Austryjackije apawieszczeńnia.

WIENA. 30.IX Uschodni teatr: Na poŭnačy ad Fokšan Niamieckije pałki zdabyli Irešti i ŭdzieržali na hledziačy na kontrataki.

Italjanski teatr: Batalja na Izonco trywaje z najwialikšaj siłaj. Našy wojski pabiedna adbili najciažejšyje šturmy. Na Monte S. Gabriele woraham u wiečary ŭdałosia ŭwarwacca ŭ paŭnočnuju čaść našych akopaŭ. U načy ŭ časi wialikaj nawalnicy my kontratakaj wykinuli italjancoŭ i prymusili ich biezładna ŭciakać. Pry Kostanjewicy ŭ kontratacy my nawat pasunulisia ŭpierod. Čysło pałonnych u adzinadcataj batalii na Izonco pierawysiło 10.000.

Italjanskije latuny dwojčy atakawali Tryjest. Zabity niekolki asob, zrujnowany niekolki budynkoŭ.

WIENA. 31.VIII. Italjanski teatr: Učora byŭ čaćwiorty nalot na Tryjest s pawietra. Wialikich škod nie było.

Na płoskahoryi Karst i ŭ wakolicach Gercu — dawoli spakojna. Zatoje kala Padlešja, Madoni, Brytowa i Monte S. Gabriele worahi z niezwyčajnaj zaŭziataściu wiali adnu ataku za druhoj. Usie našy pazycii udzieržany pabiedna. Kala Brytowa ŭziaty 3 aficery, 110 sałdatoŭ i 2 kulemioty. U pałudziennym Tyroli, pry Bejcecca, my zdabyli hornuju wiaršynu s čyślenymi pałonnymi.

WIENA. 1.IX. Italjanski teatr: Paabiedzi miž Tolmejnam i Wippacham iznoŭ uzniałasia bitwa. Pry Kale, Brytowie. M. S.-Gabriele ŭsie wostryje šturmy adbity. Na ŭschodzi ad Gercu my ŭwarwalisia ŭ italjanskije akopy i ŭziali 6 aficeroŭ, 140 sałdatoŭ i 4 kulemioty.

WIENA. 2.IX. Italjanski teatr:: Italjancy skinuli ŭčora na Tryest 70 bomb.

Na Izonco wialikšych bitw nie było. U wakolicach Monte S. Gabriele uziaty ŭ pałon 10 aficeroŭ i 315 sałdatoŭ.

Kala wajny.

BERLIN. (W.T.B.). 1 wieraśnia našy pieredawyje sudny natknulisia kala Hornsryfa na anhlickije krejsery i minanoscy. Paśla niadoŭhaj pierastrełki, worahi, kab abminuć sustreču s padychodziŭšaj našaj padmohaj, uciakli. 4 rybałowy, katoryje słužyli nam, jak patruli, byli papsowany i prymušeny wykinucca na mializnu. Bolšaja čaść ludziej z ich zyšła na dański bie ah.

BERLIN (W.T.B.). Našy padwodnyje łodki ŭ Paŭnočnym mory i Brystolskim kanali iznoŭ zatapili 4 parachody i 3 rybałowy.

BERLIN (W.T.B.). U Błokadnym pojasie nawakoł Anhli iznoŭ zatopleny 24.000 tonn.

BERLIN (W.T.B.). Padwodnymi łodkami ŭ Siarodziemnym mory zatopleny iznoŭ 12 parachodaŭ i 24 parusniki jomkaściu razam 46 000 tonn.

BERLIN (W.T.B.). Adna z našych padwodnych łodak pad kamandaj kapitana Roze iznoŭ zatapiła ŭ anhlickich wodach 7 parachodaŭ jomkaściu 48 000 tonn.

Drukawana u drukarni M. Kuchty. Wydawiectwo «Homan». Redaktar Jazep Saławiej